

Dobrodošli

Gospe in gospodje, cenjeni kolegi,

Zelo sem vesela, da sem danes tukaj z vami. V času, ko se vse več ljudi seli v mesta in se izzivi v mestih povečujejo, moramo nujno razmišljati o tem, v kakšnih mestih želimo živeti in kako najbolje načrtovati njihovo prihodnost.

Pomen mest

Evropska mestna območja so gospodarska gonilna sila, ki daje zagon ostalim delom naše celine:

- **Več kot 80 % gospodarske rasti in bogastva EU se ustvari v mestih in mestnih območjih**
- **a mesta so odgovorna tudi za porabo 80% vseh energetske vire**
- **ter posredno ali neposredno ustvarijo kar 75% vseh izpustov CO2**

To vpliva na način oblikovanja in izvajanja politik. Od desetih prednostnih nalog nove Evropske komisije bo velika večina močno odvisna od ukrepov v mestih in mestnih območjih.

Naš cilj je jasen, želimo ustvariti evropska mesta prihodnosti, ki so **konkurenčna za globalne talente in investicije, so trajnostna, varna, odporna in socialno vključujoča.**

Delo se je že začelo

Ne začenjamo iz nič. Komisija mesta podpira na številne načine, ob tem pa upošteva načelo subsidiarnosti. To pomeni, da se zavzema za reševanje

vprašanj na najustreznejši ravni. Naj za ponazorim s tremi primeri s področja, ki ga kot komisarka za promet najboljše poznam – mobilnost in promet v mestih:

- **prvič, sprejeli smo zakonodajo** za izboljšanje kakovosti zraka, podpiranje uporabe zelenih in energijsko učinkovitih vozil ter zmanjšanje emisij izpušnih plinov iz cestnih vozil.
- **drugič, financiramo številne projekte mestnega prometa:** v obdobju 2008–2013 vloženi približno 8 milijard evrov. **V okviru Obzorja 2020** je bilo za sofinanciranje mestnih konzorcijev namenjenih približno **200 milijonov evrov nepovratnih sredstev** za raziskave. Financiramo pobudo CIVITAS za **podporo inovativnim načinom reševanja izzivov**, s katerimi se srečujejo mesta, v katero je danes včlanjenih več kot 200 mest. Naša politika TEN-T zdaj vključuje tudi **mesta** – urbana vozlišča so ključni elementi pri oblikovanju celovitega evropskega prometnega omrežja;
- in tretjič, **z vami na različne načine sodelujemo za povečanje ozaveščenosti in vključevanje državljanov.** „Evropski teden mobilnosti“ na primer vsako leto privabi več kot 2000 mest. "Konvencija županov" pa vključuje več kot 6.000 mest, ki se prostovoljno zavežejo k povečanju energijske učinkovitosti in uporabi obnovljivih virov energije na svojih območjih.

Nov način razmišljanja za naša mesta

Veliko je bilo torej že izvedenega a potrebujemo svež pogled na evropska mesta. Mesta so namreč glavni adut Evrope v svetovni tekmi za talente in rast. Postavimo v ospredje **ljudi**, in zacnimo raje razmisljati o tem, kako izboljšati mobilnost **ljudi**, ne avtomobilov in **kako spremeniti izzive v:**

- Priložnosti za izboljšanje življenjskega okolja.
- Priložnosti za nova delovna mesta v novih sektorjih, povezanih z mobilnostjo, bivanjem, urbanim življenjem, socialnimi mrežami.
- Priložnosti za izboljšanje varnosti in priložnosti, da soustvarimo mesta odporna na naravne nesreče, na pričakovana pomanjkanja naravnih virov, oskrbe s hrano, pripravljena na epidemije,....

Pristop „mesta prihodnosti“

Čas je, da skupaj ustvarimo novo vizijo Evropskih mest, ki bodo dosegla in preseгла, da so **zgolj "Smart"** torej pametna mesta, v smeri, da postanejo tudi **Inteligentna ali celo Kognitivna mesta**, mesta, ki razmišljajo in se znotraj lokalnih danosti razvijajo sama naprej, mesta, ki bodo sodelovala med sabo in s svojimi deležniki v iskanju in uvajanju novih rešitev ter v prenosu najboljših praks, inovacij in soustvarjanja. **Ta pristop imenujem „mesta prihodnosti“.**

Kako uresničiti „mesta prihodnosti“

Ključna prednostna naloga Junckerjeve Komisije je večja usklajenost politik. Skupaj s kolegi komisarji dejavno iščemo nove načine za:

- **uskladitev naših politik** in da se **narediti popis vseh iniciativ**, ki se po različnih direktoratih izvajajo znotraj Evropske komisije,
- **koordiniranje finančne podpore**, tudi skozi **Evropski sklad za strateške naložbe (za spodbujanje zasebnih naložb)**.
- Prav tako bomo preučili možnosti za **izboljšanje informiranja, obveščanja in sodelovanja, in sicer z "eno vstopno točko"** in z **obsežnimi pobudami** (financiranimi v okviru Obzorja 2020), mrežami

(CIVITAS, konvencija županov, mreža za razvoj mest), kampanjami za večjo ozaveščenost in nagradami.

Primer: **če želimo v naših mestih postopno opustiti uporabo vozil na konvencionalna goriva**, kar je ključna evropska prednostna naloga, morajo biti naša energetska omrežja in prometna infrastruktura pripravljena na spremembe v ponudbi in povpraševanju (tj. več sto električnih vozil in avtobusov ob prometnih konicah), za spodbujanje in rast trga pa lahko uporabimo tudi vseevropska javna naročila. **Pripravljeni smo, da z državami članicami, nacionalnimi parlamenti, regijami in mesti vzpostavimo še tesnejši odnos in jim pomagamo, da postanejo učinkovitejši oblikovalci politike.**

Kaj pa Slovenija?

Ponosna sem, da je tudi Ljubljana zelo dejavna članica foruma CIVITAS ob tem pa dobitnica lanskoletne Evropske nagrade za Evropski teden mobilnosti ter nagrade Zelena prestolnica Evrope za leto 2016.

Slovenska mesta morajo skrbno preučiti različne možnosti financiranja EU ter nato predstaviti zanimive in inovativne predloge. Prav tako bi morala izkoristiti **orodja, ki jih Komisija ponuja na področju znanja** (npr. smernice o načrtovanju trajnostne mobilnosti v mestih, portal ELTIS – posebno spletišče, posvečeno mobilnosti v mestih), in projektne strukture, ki jih je mogoče prilagoditi lokalni uporabi (npr. evropski teden mobilnosti, za katerega obstaja nacionalni koordinator za Slovenijo).

Še bolj moramo podpirati mesta, da postanejo dostopnejša in bolj povezana ter tako zagotovijo višjo kakovost življenja ter okolje, primerno za inovativna podjetja. Mobilnost in promet imata ključen pomen.

Sklenem naj z enim ključnim sporočilom: Živimo v vznemirljivem obdobju ustvarjanja novih mest, v kar nas silijo danosti. Znotraj tega projekta ne glejte na mobilnost v mestih kot na problem, ampak kot na priložnost, da mesta postanejo dostopnejša in privlačnejša za življenje, študij in delo. Mislím, da lahko prav Slovenija postane (in tudi je) dober primer in da skupaj, sodelovanjem, inovativnostjo in vztrajnostjo, izboljšamo naša mesta v korist sedanjih in prihodnjih generacij.

Najlepša hvala!